

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет
імені Лесі Українки
Факультет культури і мистецтв
Кафедра хореографії

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компонента

«Основи сценографії»

підготовки магістра
спеціальності В6 Перформативні мистецтва
освітньо-професійної програми Хореографія

Луцьк – 2026

Силабус вибіркового освітнього компонента «**Основи сценографії**» підготовки магістра галузі знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки спеціальності В6 Перформативні мистецтва, за освітньо-професійною програмою Хореографія.

Розробник: Лавринець К. С., асистентка кафедри хореографії

Погоджено

Гарант освітньої програми: Цап'як М. Й.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри хореографії.

протокол № 6 від 23.01.2026 р.

Завідувач кафедри: Цап'як М. Й.

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма здобуття освіти	В Культура, мистецтво та гуманітарні науки Спеціальність В6 Перформативні мистецтва Освітньо-професійна програма Хореографія Магістр	Вибірковий освітній компонент
Кількість годин/кредитів: 120/4		Рік навчання 2
		Семестр – 3
		Лекції – 10 год
		Практичні (семінарські) – 14 год. Лабораторні – 0 год. Індивідуальні – 0 год
		Самостійна робота – 88 год Консультації – 8 год
ІНДЗ: немає	Форма контролю: залік (3 семестр)	
Мова навчання:		українська

II. Інформація про викладача

Назва дисципліни	ВОК «Основи сценографії»
Викладач	Лавринець Катерина Сергіївна, асистентка кафедри хореографії, режисерка-постановниця Волинського академічного обласного театру ляльок

Контактні телефони	0995480308
E-mail	lavrynets.kateryna@gmail.com
Дні занять	https://ps.vnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi
Консультації	Очні консультації : за попередньою домовленістю. Вівторок та п'ятниця з 14.00 до 15.00 Он-лайн консультації : за попередньою домовленістю в робочі дні з 9.30 до 17.30

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу

Вибірковий освітній компонент «Основи сценографії» спрямований спрямований на професійну підготовку здобувачів освіти за освітнім ступенем магістр у галузі знань В Культура, мистецтво та гуманітарні науки, спеціальності В6 Перформативні мистецтва. Курс присвячено вивченню основ сценографії як мистецтва створення образного рішення сценічного простору, що формує візуальний та сенсовий вимір сценічного твору. Курс спрямований на формування у студентів загальних професійних знань, умінь та навичок, необхідних для створення художнього оформлення перформативного дійства, а також розвитку образного та просторового мислення здобувачів освіти. У рамках курсу розглядається історичний контекст сценографії, принципи організації сценічного простору та взаємодії з ним, робота з актуальними засобами виразності.

Постреквізити. Після опанування вибіркової дисципліни «Основи сценографії» здобувачі вищої освіти отримують знання, вміння та компетенції, які стануть основою для подальшого вивчення таких освітніх компонентів: «Режисура і постановка масово-видовищних форм», «Новітні перформативні практики в хореографії» та подальшої практичної діяльності і професійного розвитку.

2. Мета і завдання.

Формування у студентів-хореографів магістерського рівня цілісного уявлення про сценографію як складову вистави, розвиток образного мислення та навичок осмислення, проектування та аналізу сценічного простору в контексті пластичного висловлювання.

Завдання:

1. Ознайомити з базовими поняттями, принципами та етапами створення сценографії.
2. Дослідити приклади взаємодії танцю та сценічного простору в історичному та сучасному контекстах.
3. Розвинути навички аналізу сценографії як образно-виразного компонента театрального твору.
4. Навчити використовувати засоби сценографії (світло, об'єкти, матеріали, відеопроєкції, простір) для посилення пластичного образу.
5. Сприяти розвитку міждисциплінарного мислення хореографа як творця візуального і тілесного простору.

3. Soft skills

- Креативність та візуальне мислення – здатність бачити образ, простір і створювати художні рішення для танцювальних постановок.
- Командна робота та комунікація – вміння ефективно співпрацювати з режисером, сценографом, художником по костюмах, освітлювачем.
- Естетичний смак і візуальна культура – розвиток чуття стилю, гармонії кольорів, форм і руху у сценічному просторі.
- Критичне мислення – уміння аналізувати сценічні образи, пропонувати альтернативні рішення, аргументувати свої ідеї.
- Презентаційні навички – уміння захищати власний художній задум, пояснювати його команді та глядачам.

4. Структура освітнього компонента

Назва змістовних модулів і тем	Усього	Лек.	Практ.	Сам. Роб.	Конс.	Форма контролю/ бали
Змістовий модуль 1.						
Тема 1. Вступ до мистецтва сценографії. Історія та розвиток.	17	2	2	12	1	РМГ 5
Тема 2. Сценографія, як спосіб сценічного висловлювання. Сучасні виразні засоби.	16	2	2	12	1	РМГ 10

Тема 3. Поняття дієвої сценографії. Взаємодія сценічного простору з артистом.	18	2	2	10	1	РМГ, ІРС 5
Тема 4. Художня інсталяція. Створення предметної інсталяції.	16	1	2	12	1	ІРС 10
Тема 5. Художній образ. Розробка концепції.	20	1	2	14	1	РМГ 10
Тема 6. Створення ескізів та макету.	12	1	2	12	1	ІРС 10
Тема 7. Презентація художнього рішення.	21	1	2	16	2	ІРС 10
Разом за модулем 1						60
	120	10	14	88	8	
Види підсумкових робіт						бал
Модульна контрольна робота						40
Разом						100

5. Завдання для самостійного опрацювання

Тема
Тема 1. Вплив творчості Д. Лідера на сучасне сценографічне мистецтво.
Тема 2. Мінімалізм та «порожня сцена» як сценографічний прийом.
Тема 3. Взаємодія фактури та руху.
Тема 4. Інсталяція як форма site-specific performance.
Тема 5. Вплив культурного контексту на формування сценічного образу.
Тема 6. Методи візуалізації для презентації (скетчинг, 3D-графіка, колаж).
Тема 7. Підготовка мультимедійної презентації.

Критерії оцінювання ІРС, РМГ

8-10 балів – студент вірно засвоїв теми, висвітлив зміст основних понять, продемонстрував здатність вільно оперувати теоретичними категоріями, узагальнювати та аналізувати матеріал;

5-7 балів – студент вірно і достатньо засвоїв теми, висвітлив зміст основних

понять, продемонстрував здатність вільно оперувати теоретичними категоріями, узагальнювати та аналізувати матеріал; у відповіді допустив незначну неточність;

4-3 бали – студент в цілому засвоїв теми, але допустив помилки у

розумінні основних теоретичних понять; матеріал виклав непослідовно але зміг правильно узагальнити вивчений матеріал;

1-2 бали – студент недостатньо засвоїв теми, допустив грубі помилки у розумінні основних теоретичних понять, матеріал виклав непослідовно та не зміг правильно узагальнити вивчений матеріал;

0 балів – відповідь відсутня.

Критерії оцінювання модульних контрольних робіт (40 балів):

31-40 балів – завдання виконане самостійно на основі нестандартних підходів причинно-наслідкового аналізу, прогнозування;

21-30 балів – завдання виконане з використанням творчих рішень, нестандартних підходів, прогнозування. Однак, використовуються класичні підходи, має місце використання відомих алгоритмів;

11-20 балів – завдання виконане з елементами творчого підходу, переважають відомі, алгоритмізовані правила їх розв'язання;

0-10 балів – завдання не виконано або зроблена спроба виконання без використання творчих підходів.

V. Політика оцінювання

Політика викладача щодо здобувача освіти.

Відвідування занять у відповідності до розкладу є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, відрядження, які необхідно підтверджувати документами у разі тривалої (два тижні) відсутності. Про відсутність на занятті та причини відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача або особисто, або через старосту. У випадку пропуску занять студентом з поважних причин, викладач призначає заняття за допомогою дистанційної платформи. Практичні заняття не проводяться повторно, ці оцінки неможливо отримати під час консультації. За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись дистанційно – в онлайн-формі, за погодженням з викладачем.

Здобувачі вищої освіти повинні мати активований акаунт університетської пошти на Офіс365. Обов'язком здобувача вищої освіти є перевірка один раз на тиждень (щонеділі) поштової скриньки на Офіс365 та відвідування сторінки кафедри, перегляд новин на Телеграм-каналі. Усі письмові запитання до викладача стосовно навчальної дисципліни мають надсилатися на університетську електронну пошту або особисту електронну пошту викладача. У період сесії бажано мати мобільний пристрій (телефон) для оперативної комунікації з адміністрацією, методистом та викладачем з приводу проведення занять та консультацій.

Політика щодо безпеки життєдіяльності та охорони праці.

З учасниками освітнього процесу проводиться просвітницька робота з

питань охорони праці, пожежної, техногенної і радіаційної безпеки, санітарної гігієни, цивільного захисту та дій у надзвичайних ситуаціях. Здобувачі інформуються про місця розташування захисних споруд цивільного захисту, призначений для їх укриття на випадок виникнення надзвичайних ситуацій, порядок поведінки в них, а також шляхи захисту себе та свого оточення при різноманітних надзвичайних ситуаціях природного, техногенного, соціально-політичного та воєнного характеру. Викладання дисципліни відбувається з дотриманням правил санітарно-епідеміологічного благополуччя, охорони здоров'я, електробезпеки та пожежної безпеки.

Політика щодо академічної доброчесності.

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів. Здобувачі інформуються про засоби контролю за дотриманням правил академічної доброчесності, які застосовуватимуться під час оцінювання, і щодо наслідків їх порушення. У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація, обман), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. Списування під час виконання тестових завдань, під час контрольних робіт, складання заліку заборонені (в тому числі, із використанням мобільних пристроїв). Для письмової доповіді допускається не більше 20% текстових запозичень. Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час online тестування та підготовки практичних завдань під час заняття.

Політика щодо дедлайнів та перескладання.

Завдання, виконані з порушення призначених викладачем термінів, оцінюється на нижчу оцінку. Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми. Перескладання модулів відбувається з дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний). Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

VI. Підсумковий контроль

Формою підсумкового контролю є залік.

Підсумковий контроль здійснюється відповідно до Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Оцінювання знань здобувачів здійснюється під час поточного контролю за результатами виконання тих видів робіт, які передбачені силабусом. Семестровий залік викладач виставляє за умови виконання здобувачем освіти завдань, передбачених силабусом. Мінімальна позитивна кількість балів – 60. Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він

пропустив протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми.

У випадку, якщо здобувач освіти набрав менше ніж 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються. Максимальна кількість балів під час ліквідації академічної заборгованості з заліку – 100 балів.

Повторне складання екзаменів, заліків допускається не більше як два рази з кожного освітнього компонента: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Питання до заліку

1. Дайте визначення поняттю «сценографія» та назвіть її основні складові.
2. Назвіть основні етапи розвитку сценографії у світовому та українському театральному мистецтві.
3. Розкрийте поняття «виразні засоби» у контексті сценографії. Назвіть основні з них.
4. Розкрийте поняття «дієвої сценографії» та поясніть її значення для хореографії.
5. Опишіть основні форми взаємодії виконавця зі сценічним простором.
6. Що таке художня інсталяція та які принципи лежать в основі її створення?
7. Які етапи розробки художнього образу у сценографії ви знаєте?
8. Розкрийте алгоритм створення концепції сценографічного рішення для хореографічної роботи.
9. Наведіть приклади художнього вирішення вистави Д. Лідером.
10. Що таке макет у театральному мистецтві та яку функцію він виконує?
11. Яка структура презентації художнього рішення?
12. Вплив творчості Д. Лідера на сучасне сценографічне мистецтво.
13. Мінімалізм та «порожня сцена» у сценографії: приклади та особливості.
14. Сценографія для вуличних перформансів: виклики та специфіка.
15. Що таке site-specific performance? Назвіть приклади.
16. Яку роль відіграє культурний контекст у формуванні сценічного образу?
17. Наведіть приклади інноваційних сценографічних рішень у світовому театрі та хореографії.
18. Фактура та простір у взаємодії з рухом, як носії смислу перформансу.

VI. Шкала оцінювання

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є залік

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
-----------------------	----------------------------

90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перескладання)

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Гончаренко Д. Перформанс-арт як явище культури постмодернізму. *Актуальні проблеми мистецької практики і мистецтвознавчої науки*. 2013. № 5. С. 333–337.
2. Ковальчук, Олена. «Давид Боровський, Данило Лідер: Пошуки пластики сценічного простору у сценографії. Джерела еволюції та фактори впливу.» *Художня культура. Актуальні проблеми* 6 (2009): 29-45.
3. Ковальчук, Олена. «Сценографічна школа Данила Лідера: Процеси становлення та реалізації в часі.» *Сучасні проблеми художньої освіти в Україні* 5 (2009): 114-135.
4. Ковальчук, Олена. «Українська сценографія початку ХХІ століття: алгоритми буття сутнісних сенсів.» *Науковий журнал ХУДОЖНЯ КУЛЬТУРА. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ* 20 (1) (2024): 124-132.
5. Данилейко, Лілія. «Самопрезентація та самоідентифікація у світі української сценографії від часів авангарду до сьогодення.» *Вісник Київського національного університету культури і мистецтв. Серія: Сценічне мистецтво* 6.1 (2023): 74-87.
6. Триколенко, С. «Сучасна українська сценографія на прикладах вистав Київського академічного Молодого театру.» *Народознавчі зошити* (2014).
7. Fialko, Valery. «Сценографія українського театру 1980-х років: пошуки у просторі малої сцени.» *Мистецтвознавчі записки* 28 (2015): 180-189.

Інтернет ресурси:

1. Пластична вистава перформанс «Коло Почуттів» (відеOVERсія) КНУКіТ, 2024. *YouTube*. URL: https://www.youtube.com/watch?v=8wBK-6E_Eec (дата звернення: 20.09.2025).
2. Szenik. Julika Mayer & Karoline Hoffmann I ding. I theater Chemnitz I festival momix 2022 I szenik, 2022. *YouTube*. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=d6vDixT3Vok> (date of access: 19.09.2025).